

פרק 8 - סדר ציבורי

מקורות והגדרות

לוחות 1-5: הלמ"ס

- עבריינים** - אנשים שהורשעו על עבירות פליליות רציניות במשך השנה. אדם שהורשע במשך השנה יותר מפעם אחת, נכלל בלוחות אלה פעם אחת בלבד.
- עבריין צעיר** - עבריינים צעירים הנם אלה שנשפטו בבית משפט שלום לנוער והנם נערים שטרם מלאו להם 17 שנה ונערו שטרם מלאו להן 19 שנה, בשנה שבה נשפטו.
- עבריין חדש** - מי שחויב בדין עד סוף השנה הנחקרת בהרשעה אחת בלבד, גם אם כללה יותר מעבירה אחת שבגינה הורשע.
- עבריין מועד** - אדם שהורשע עד סוף השנה הנחקרת בשתי הרשעות או יותר.
- סוג העבירה** - לפי סיווג אחיד הנמצא בשימוש המשטרה, הלמ"ס, וגופים אחרים. בעיבודים הסטטיסטיים נקבע סוג העבירה, במקרים של אישום בהפרה של יותר מאשר סעיף חוק אחד, לפי סעיף החוק החמור ביותר בהאשמה ובהרשעה כולה, מבחינת העונש המכסימלי הצפוי לנאשם בהתאם לחוק.

לוח 6: משרד העבודה והרווחה, שרות המבחן למבוגרים, מחוז ת"א והמרכז

- מבוגרים בטיפול** - עבריינים מבוגרים (מעל גיל 18) שהופנו במשך השנה על ידי בית-משפט שירות המבחן למבוגרים לחקירה והכנת תסקיר ו/או שנידונו לסנקציות עונשיות בפיקוח קצין מבחן.

לוחות 7-9: משטרת ישראל, המטה הארצי, מדור סטטיסטיקה

- תיקי חקירה** - רישומים של אירועים פליליים שנרשמו במשטרה. תיק חקירה יכול לכלול יותר מאשר אירוע פלילי אחד וכן יותר מאשר עבריין אחד.
- פרטי אירוע** - הגדרה זו מקבילה לתיקי חקירה (ההגדרה נוספה בשנת 2004).
- אי-תביעה** - חקירה משטרתית שמסתיימת בלא פתיחת תיק פלילי ובלא רישום פלילי, מאחר שלחשוד אין רישומים קודמים במשטרה, ומאחר שנסיונות העבירה קלות.
- חשודים** - חשודים שהתגלו בתיקי חקירה במשך השנה. כל חשוד נמנה פעם אחת במשך השנה, על פי העבירה החמורה ביותר שבביצועה הוא חשוד.

החל בשנת 2004 שונתה צורת הצגת הנתונים והם כוללים עתה הן תיקי חקירה (פ"א - פרטי ארוע) והן תיקי אי-תביעה (א"ת). הנתונים שפורסמו בלוחות בשנים קודמות עבור "תיקי חקירה" דומים לנתונים מסוג פרטי ארוע.

לוח 10: הסקר החברתי, הלמ"ס

ראה פרוט על הסקר החברתי בהגדרות פרק 3.

לוח 11: הנהלת בתי המשפט, מד"ע, (מחקר, דו"חות, הערכה)

תיקים עיקריים - לא כולל תיקי בקשות באזרחי ותיקי בקשות בפלילי (כמו דחיית מועד דיון, צו עיכוב יציאה מהארץ).

בית משפט לענייני משפחה - שוכן ברמת גן.

תיאור והסבר

1. עבריינים מבוגרים וצעירים

בשנת 2009 הורשעו 2,180 עבריינים מבוגרים תושבי העיר בהשוואה ל-1,971 בשנת 2008. מספר העבריינים המבוגרים בעיר בשנת 2009 היה 7.0% מכלל העבריינים המבוגרים בישראל. ב-2009 שיעור העבריינים היהודים ואחרים (כולל יהודים, נוצרים וללא סווג דת) ל-1,000 תושבים בגילאי 18 ומעלה בעיר היה 5.6, דומה לשיעור המקביל בישראל שעמד על 5.2. כמו כן, שיעור העבריינים המבוגרים (מגיל 18 ומעלה) הערבים ל-1,000 תושבים בעיר היה 40.4, גבוה יותר מהשיעור המקביל בישראל שעמד על 11.3.

מספר העבריינים המבוגרים היהודים בעיר בשנת 2009 היה 1,624, 83% מהם היו גברים ו-17% נשים (לוח 8.2). השוני בקרב העבריינים היהודים בין נשים לגברים מתבטא גם במועדות לפשע - 68% מהגברים העבריינים הם מועדים לעומת 44% מהנשים. כמחצית מהעבריינים היהודים הם בגילאי 18-39 (53%) בדומה לשנה הקודמת (לוח 8.2).

מספר העבריינים המבוגרים באוכלוסייה הערבית ב-2009 עמד על 415; 94% מהם גברים ו-6% נשים. בקרב הגברים הערבים אחוז המועדים הוא 87% ובקרב הנשים - 39% (לוח 8.2).

לאורך השנים הייתה מגמה של עלייה מתמשכת במספר העבריינים המבוגרים תושבי העיר שחויבו בדיון. אולם, בשנת 2006 מגמה זו נבלמה וחלה ירידה משמעותית במספר העבריינים המבוגרים תושבי העיר שחויבו בדיון. כך, בין 1990 ל-2005 הייתה עלייה משמעותית של 109% במספר העבריינים המבוגרים שהורשעו. אך, כאמור, בין שנת 2006 לבין 2008 חלה ירידה של 16% במספר העבריינים המבוגרים שהורשעו. אולם, ב-2009 חלה שוב עלייה של כ-11% בהשוואה לשנה הקודמת. בראיה ארוכת טווח, אחוז העבריינים החדשים מסך כל העבריינים עלה מ-28% בשנת 1990 לכ-36% בשנת 2000 וירד לכ-33% בשנת 2009. אחוז הנשים שהורשעו מתוך כלל העבריינים נשאר יציב בין השנים 1990 ל-2009 ועמד על כ-13% (בטווח השנים הנ"ל אחוז הנשים נע בין 12% ל-17%). לאורך השנים, הייתה עלייה בעבירות כלפי גופו של האדם, בעברות כלפי הסדר הציבורי, בעברות כלפי המוסר וכלפי רכוש והייתה ירידה בעבירות מירמה (לוח 8.3).

מספר העבריינים היהודים הצעירים תושבי ת"א-יפו שחויבו בדיון ב-2009 היה 130, דומה למספרם ב-2008 (113). מספר העבריינים היהודים הצעירים מהווה 7.2% מכלל העבריינים הצעירים בישראל. בקרב העבריינים הקטינים היהודים בולטת השכיחות של הרשעות על עבירות כלפי רכוש - 29%. האחוז המקביל בקרב המבוגרים היהודים הוא 16% (לוחות 8.1 ו-8.4).

מספר העבריינים הצעירים מקרב האוכלוסייה הערבית ב-2009 עמד על 39, נמוך מהנתון בשנת 2008 (54). 59% מהם הורשעו על עבירות רכוש. האחוז המקביל בקרב המבוגרים הערבים הוא 27% (לוחות 8.1 ו-8.4).

משנת 1990 ועד 2000, שיעור העבריינים הצעירים שחויבו בדיון ל-1,000 צעירים תושבי העיר עלה מ-1.9 ל-3.1. ואילו, בין שנת 2000 לשנת 2009 חלה ירידה בשיעור זה מ-3.1 ל-2.3. בנוסף, היה שינוי

בסוג העבירות בגינם הורשעו. בשנת 2009 בהשוואה לשנת 2000, חלה ירידה של כ-32% בעבירות רכוש וירידה של כ-22% בעבירות כלפי מוסר (לוח 8.5).

2. שירות המבחן

מספר המבוגרים תושבי תל-אביב-יפו שהופנו לשירות המבחן למבוגרים לחקירה ו/או למבחן עמד ב-2010 על 1,205 בהשוואה ל-1,359 ב-2009 - זוהי ירידה של כ-11% בהשוואה ל-2009. מ-2005 הייתה ירידה של כ-43% במספר המבוגרים תושבי ת"א-יפו שהופנו לשירות המבחן (לוח 8.6).

3. קטינים עוברי חוק ונפגעי עבירה

מספר הקטינים, שהם תושבי תל-אביב-יפו, הנמצאים בטיפול של שירות המבחן לנוער על-פי החלטת בית משפט (דהיינו, הואשמו בביצוע עבירות, הופנו אל שירות המבחן לנוער וניתנה לגביהם החלטה - סגירת התיק ע"י המשטרה או החלטה של בית המשפט לנוער) הגיע ל-560 בשנת 2008 (בהשוואה ל-675 ב-2007). כלומר, בשנת 2008 הייתה ירידה של 21% במספר הקטינים הנמצאים בטיפול של שירות המבחן לנוער בהשוואה לשנת 2007. בשנת 2008, שיעורם ל-1,000 מכלל הקטינים בעיר (גילאי 12-17) עמד על 27.8, בהשוואה לשיעור הארצי שעמד על 17.4 (בירושלים - 12.6 ובחיפה - 18.8). לא נתקבלו נתונים חדשים לשנת 2009 עקב מעבר למערכת מחשוב חדשה.

לעומת זאת, מספר הילדים בגילאי 0-14 תושבי העיר שנחקרו ע"י חוקרי ילדים, והיו מעורבים בעבירות מין (כנפגעים, כעדים או כחשודים) או שנפגעו מהתעללות של ההורים או אחראי אחר, עמד ב-2008 על 609 בדומה לשנת 2007 (המקור לסעיף זה הוא: שנתון סטטיסטי של המועצה לשלום הילד, ירושלים 2010).

4. תיקים ועבירות

ב-2010 נפתחו במשטרה 42,796 תיקי חקירה (תיקי פרטי ארוע) של אירועים פליליים שאירעו בעיר, ירידה של כ-12% בהשוואה לשנת 2009, בה נפתחו 48,579 תיקי חקירה (לוח 8.7). מהנתונים עולה כי בשנת 2010 נסגרו 515 תיקים (אי תביעה), שהם כ-1% מסך כל התיקים שהתקבלו במשטרה.

בשנת 2010 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, הייתה עלייה של כ-18% בעברות כלפי חיי אדם, כ-16% בעברות כלפי בטחון המדינה, כ-8% בעברות מין, כ-4% בעברות כלפי סדר ציבורי וכ-3% בעברות כלפי המוסר (כמו שימוש בסמים, סחר בסמים והחזקתם שלא לצריכה עצמית). לעומת זאת, בשנת 2010 בהשוואה לשנת 2009, הייתה ירידה של כ-21% בעבירות כלפי רכוש וירידה של כ-18% בעבירות מירמה.

בשנים 2000-2010, אחוז התיקים שנרשמו בעיר מסה"כ התיקים שנרשמו בישראל נע בין כ-11% ל-13%. אחוזים אלה הם למעלה מפי שניים מאחוז אוכלוסיית העיר מישראל. אולם אין להסיק מכך שתושבי העיר סובלים יותר ממעשי עבריינות בהשוואה לתושבי ערים אחרות בישראל (או מבצעים יותר מעשי עבריינות). שכן בעיר שוהים מדי יום מאות אלפי אנשים שאינם תושבי העיר, וגם הם נופלים קורבן למעשים פליליים.

ב-36.7% מתיקי החקירה שנפתחו בתל-אביב-יפו ב-2010 נתגלו חשודים (האחוז המקביל בישראל הוא 42.5%). יש שוני בנדון בין העבירות השונות: ברוב עבירות הרכוש הקלות יחסית כגון: כייסות וגניבות מרכב, אחוז גילוי חשודים היה נמוך והוא נע בין 4% ל-10%. ואילו, בעבירות רצח, שוד, אונס, ובניסיונות לרצח וכן בעבירות סמים (סחר בסמים, החזקה או שימוש בהם) אחוז הגילוי היה גבוה והוא נע בין 44% ל-91% (לוח 8.8).

מהנתונים על עבירות נבחרות לפי רובע בעיר עולה כי בשנת 2010 ביפו (רובע 7), במרכז העיר (רובע 5) ובאזור הצפון הישן (רובע 3) בוצעו עבירות הרכוש הרבות ביותר - 3,126, 3,121 ו-3,030, בהתאמה. בדרום העיר (רובע 8 - אזור התחנה המרכזית) נפתח המספר הרב ביותר של תיקי סמים (1,156) בהשוואה לאזורים האחרים ברחבי העיר. גם ביפו (רובע 7) ישנו מספר גבוה של תיקי סמים (650).

יש לזכור, שעבירות אלה עלולות להתבצע ע"י אזרחים שאינם תושבי תל-אביב-יפו והתרחשו בעיר בגלל מרכזיותה והמספר הרב של אנשים המגיעים אליה מדי יום (לוח 8.9).

בכל הקשור לתיקי הנוער, בשנת 2010 באזור יפו (רובע 7) נפתחו מספר תיקי הנוער הרבים ביותר (כ-19% מכלל התיקים). כמות זו גדולה בהשוואה למספר התיקים של בני נוער שנפתחו ברבעים 1 ו-2 (צפון העיר) כ-6% וכ-7%, בהתאמה, ובהשוואה לאלו שנפתחו ברבעים 8 ו-9 (דרום ומזרח העיר) כ-12% וכ-14%, בהתאמה. גם בשנת 2009, כ-15% מתיקי הנוער נפתחו באזור יפו.

על-פי הסקר החברתי 2010 (להסבר מפורט על הסקר ראה בהגדרות פרק 3), 74.3% מהתושבים בני 20 ומעלה בעיר מרגישים בטוחים או בטוחים מאוד ללכת בלילה לבד באזור מגוריהם (לוח 8.10). גברים מרגישים יותר בטוחים ללכת לבד בלילה בהשוואה לנשים (83.8% ו-66.8%, בהתאמה) וכך לגבי צעירים (בני 20-34) מול בני 65+ (78.4% ו-65.3%, בהתאמה). כמו כן, 11.9% מתושבי העיר דיווחו כי פרצו לדירתם ו-10.9% מהתושבים דיווחו שפרצו למכוניתם. עדיין, רק כ-43% (בשני המקרים) דיווחו על כך למשטרה.

5. בתי המשפט בתל-אביב-יפו

בבתי המשפט בתל-אביב-יפו מתנהלת פעילות משפטית ענפה (לוח 8.11). בהשוואה ל-2009, ב-2010 חלה ירידה של 35% במספר התיקים שהוגשו לבית המשפט המחוזי, של 22% במספר התיקים שהוגשו לבית משפט השלום וכ-10% בלשכת ההוצאה לפועל. לעומת זאת, חלה עלייה של 126% במספר התיקים שהוגשו לבית משפט שלום לנוער ו-13% לבית משפט לתעבורה.